

Bruksela, 8 czerwca 2020 r.
(OR. en)

8420/20

ECOFIN 420
UEM 185
SOC 347
EMPL 266
COMPET 222
ENV 288
EDUC 207
RECH 187
ENER 159
JAI 419
FSTR 77
REGIO 108
GENDER 57
ANTIDISCRIM 50

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli
Nr dok. Kom.:	ST 8172/20 - COM(2020) 501 final
Dotyczy:	Zalecenie dotyczące ZALECENIA RADY w sprawie krajowego programu reform Belgii na 2020 r. oraz zawierającego opinię Rady na temat przedstawionego przez Belgię programu stabilności na 2020 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu wspomniany wyżej projekt zalecenia Rady, w wersji zmienionej i uzgodnionej przez różne komitety Rady, oparty na wniosku Komisji COM(2020) 501 final.

ZALECENIE RADY

z dnia ...

w sprawie krajowego programu reform Belgii na 2020 r., zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Belgię programu stabilności na 2020 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych¹, w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

¹ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

- (1) W dniu 17 grudnia 2019 r. Komisja przyjęła roczną strategię zrównoważonego wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2020 r. Uwzględniła ona w należyтым stopniu Europejski filar praw socjalnych proklamowany przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w dniu 17 listopada 2017 r. W dniu 17 grudnia 2019 r. na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011² Komisja przyjęła również sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania, w którym nie wskazała Belgii jako jednego z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji. W tym samym dniu Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro.
- (2) Sprawozdanie krajowe 2020 dotyczące Belgii zostało opublikowane w dniu 26 lutego 2020 r. Zawiera ono ocenę postępów Belgii w realizacji zaleceń dla tego kraju, przyjętych przez Radę w dniu 9 lipca 2019 r.³ (zwanym dalej „zaleceniami z 2019 r.”), działań następczych podjętych w związku z zaleceniami z poprzednich lat, a także postępów Belgii w realizacji jej krajowych celów w ramach strategii „Europa 2020”.
- (3) W dniu 11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia oficjalnie uznała epidemię COVID-19 za globalną pandemię. Stanowi ona poważne zagrożenie w zakresie zdrowia publicznego dla obywateli, społeczeństw i gospodarek. Znacznie obciąża krajowe systemy ochrony zdrowia, zakłóca globalne łańcuchy dostaw, powoduje wahania na rynkach finansowych, wywołuje wstrząsy popytu konsumpcyjnego oraz negatywne efekty w różnych sektorach. Stwarza zagrożenie dla zatrudnienia i dochodów obywateli oraz dla działalności przedsiębiorstw. Spowodowała silny wstrząs gospodarczy, który już teraz wywołuje w Unii poważne konsekwencje. W dniu 13 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat wzywający do skoordynowanej reakcji gospodarczej na kryzys, obejmującej wszystkie podmioty na poziomie krajowym i unijnym.

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25).

³ Dz.U. C 301 z 5.9.2019, s. 1.

- (4) Kilka państw członkowskich ogłosiło stan nadzwyczajny lub wprowadziło środki nadzwyczajne. Wszelkie tego typu środki powinny być ściśle proporcjonalne, konieczne, ograniczone w czasie i zgodne ze standardami europejskimi i międzynarodowymi. Powinny one podlegać nadzorowi demokratycznemu i niezależnej kontroli sądowej.
- (5) W dniu 20 marca 2020 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie uruchomienia ogólnej klauzuli korekcyjnej w ramach paktu stabilności i wzrostu. Ogólna klauzula korekcyjna określona w art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 3, art. 9 ust. 1 i art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1466/97 oraz w art. 3 ust. 5 i art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97⁴ ułatwia koordynację polityk budżetowych w czasie poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej. W swoim komunikacie z dnia 20 marca 2020 r. Komisja uznała, że w świetle spodziewanego poważnego pogorszenia koniunktury gospodarczej w związku z pandemią COVID-19 spełnione zostały warunki uruchomienia tej ogólnej klauzuli korekcyjnej, oraz zwróciła się do Rady o zatwierdzenie tego stwierdzenia. W dniu 23 marca 2020 r. ministrowie finansów państw członkowskich zgodzili się z oceną Komisji. Uzgodnili, że poważne pogorszenie koniunktury gospodarczej wymaga zdecydowanej, ambitnej i skoordynowanej reakcji. Uruchomienie ogólnej klauzuli korekcyjnej pozwala na czasowe odstępstwo od ścieżki dostosowawczej prowadzącej do średniookresowego celu budżetowego, pod warunkiem że nie zagraża to stabilności fiskalnej w średnim okresie. W przypadku części naprawczej Rada może również zdecydować, na podstawie zalecenia Komisji, o przyjęciu zmienionego kursu polityki fiskalnej. Ogólna klauzula korekcyjna nie zawiesza procedur paktu stabilności i wzrostu. Pozwala ona państwom członkowskim na odstępstwo od wymogów budżetowych, które miałyby zastosowanie w normalnych warunkach, a jednocześnie umożliwia Komisji i Radzie wprowadzenie koniecznych środków koordynacji polityki w ramach paktu stabilności i wzrostu.

⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).

- (6) Potrzebne są stałe działania, aby ograniczać i kontrolować rozprzestrzenianie się pandemii COVID-19, wzmocnić odporność krajowych systemów ochrony zdrowia, złagodzić skutki społeczno-gospodarcze pandemii za pomocą środków wspierających przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe oraz zapewnić odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy w celu wznowienia działalności gospodarczej. Unia powinna w pełni wykorzystywać różne dostępne jej narzędzia, aby wspierać wysiłki państw członkowskich w tych obszarach. Jednocześnie państwa członkowskie i Unia powinny wspólnie przygotowywać środki konieczne do przywrócenia normalnego funkcjonowania naszych społeczeństw i gospodarek oraz zrównoważonego wzrostu gospodarczego, uwzględniając między innymi transformację ekologiczną i cyfrową oraz wyciągając wnioski z kryzysu.
- (7) Kryzys związany z COVID-19 uwypuklił elastyczność, jaką zapewnia rynek wewnętrzny, umożliwiając dostosowanie się do nadzwyczajnych sytuacji. Aby jednak zapewnić szybkie i sprawne przejście do etapu odbudowy gospodarki oraz przywrócenia swobodnego przepływu towarów, usług i pracowników, należy znieść środki wyjątkowe utrudniające normalne funkcjonowanie rynku wewnętrznego, gdy tylko przestaną one być konieczne. Obecny kryzys pokazał, że sektor ochrony zdrowia musi dysponować planami gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej. Kluczowymi elementami koniecznymi do opracowania szerzej zakrojonych planów gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej są między innymi ulepszone strategie zakupów, zdywersyfikowane łańcuchy dostaw oraz rezerwy strategiczne podstawowych produktów i materiałów.

- (8) Prawodawca Unii już znowelizował odpowiednie uregulowania, przyjmując rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/460⁵ oraz (UE) 2020/558⁶, aby umożliwić państwom członkowskim uruchomienie wszystkich niewykorzystanych zasobów z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w celu przeciwdziałania nadzwyczajnym skutkom pandemii COVID-19. Zmiany te zapewnią dodatkową elastyczność oraz uproszczą i usprawnią procedury. Aby zmniejszyć presję na przepływy środków pieniężnych, państwom członkowskim umożliwiono również skorzystanie w roku obrachunkowym 2020–2021 ze stopy współfinansowania z budżetu Unii w wysokości 100 %. Zachęca się Belgię do pełnego wykorzystania tych możliwości w celu wspierania najbardziej dotkniętych osób i sektorów.
- (9) Społeczno-gospodarcze skutki pandemii COVID-19 najprawdopodobniej będą rozkładać się nierównomiernie w poszczególnych regionach ze względu na różne modele specjalizacji. Wiąże się z tym ryzyko pogłębienia się dysproporcji międzyregionalnych i wewnątrzregionalnych w Belgii. Obecna sytuacja, która grozi również przejściowym cofnięciem procesu konwergencji między państwami członkowskimi, wymaga ukierunkowanych działań politycznych.
- (10) W dniu 30 kwietnia 2020 r. Belgia przedłożyła swój krajowy program reform na 2020 r. oraz swój program stabilności na 2020 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie.
- (11) Belgia jest obecnie objęta częścią zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu oraz podlega regule dotyczącej zadłużenia.

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/460 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do szczególnych środków w celu uruchomienia inwestycji w systemach ochrony zdrowia państw członkowskich oraz w innych sektorach ich gospodarek w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa) (Dz.U. L 99 z 31.3.2020, s. 5).

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/558 z dnia 23 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 i (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do szczególnych środków zapewniających wyjątkową elastyczność na potrzeby wykorzystania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Dz.U. L 130 z 24.4.2020, s. 1).

- (12) W dniu 13 lipca 2018 r. Rada zaleciła Belgii zapewnienie, by nominalna stopa wzrostu publicznych wydatków pierwotnych netto⁷ nie przekroczyła 1,8 % w 2019 r., co odpowiadałoby rocznej korekcie strukturalnej wynoszącej 0,6 % produktu krajowego brutto (PKB). Ponieważ oceniono, że Belgia kwalifikuje się do przyznania jej żądanego tymczasowego odchylenia wynoszącego 0,5 % PKB w ramach klauzuli dotyczącej reformy strukturalnej, wymaganą korektę strukturalną na 2019 r. zmniejszono do 0,1 % PKB, co odpowiada nominalnej stopie wzrostu wydatków pierwotnych netto nieprzekraczającej 2,8 % w 2019 r. Ogólna ocena Komisji potwierdza znaczne odchylenie od zalecanej ścieżki dostosowania prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego w 2019 r. i w latach 2018 i 2019 w ujęciu łącznym. Jest to istotny czynnik w sprawozdaniu Komisji przygotowanym zgodnie z art. 126 ust. 3 Traktatu, dotyczącym oceny przestrzegania przez Belgię kryterium długu w 2019 r.
- (13) W programie stabilności na 2020 r. rząd federalny planuje pogorszenie salda nominalnego z deficytu na poziomie 1,9 % PKB w 2019 r. w kierunku deficytu w wysokości 7,5 % PKB w 2020 r. W programie stabilności na 2020 r. przewiduje się, że relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB, po spadku w 2019 r. do 98,6 % PKB, wzrośnie w 2020 r. do ok. 115 %. Na perspektywy makroekonomiczne i fiskalne wpływa duża niepewność spowodowana pandemią COVID-19.

⁷ Publiczne wydatki pierwotne netto to wydatki publiczne ogółem z wyłączeniem wydatków z tytułu odsetek, wydatków na programy unijne w pełni równoważonych dochodami z funduszy unijnych oraz niedyskrecjonalnych zmian w wydatkach na zasiłki dla bezrobotnych. Nakłady brutto na środki trwałe finansowane z zasobów krajowych rozkłada się na okres czterech lat. Uwzględnia się dyskrecjonalne środki po stronie dochodów lub prawnie przewidziany wzrost dochodów. Działania jednorazowe, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, są saldowane.

- (14) W odpowiedzi na pandemię COVID-19 oraz w ramach skoordynowanego unijnego podejścia Belgia przyjęła w odpowiednim czasie środki budżetowe mające na celu zwiększenie zdolności swojego systemu ochrony zdrowia, powstrzymanie pandemii oraz pomoc tym osobom i sektorom, które zostały szczególnie nią dotknięte. W programie stabilności na 2020 r. wskazano, że wspomniane środki budżetowe stanowią 2,3 % PKB. Obejmują one federalny system zasiłków dla tymczasowo bezrobotnych, dochód zastępczy dla osób samozatrudnionych, kwotę w budżecie federalnym na pokrycie wydatków związanych z kryzysem, różne świadczenia regionalne dla przedsiębiorstw lub osób oraz dotacje sektorowe. Kwota środków zwiększających deficyt w dużej mierze pokrywa się z szacunkami Komisji, po uwzględnieniu odmiennego traktowania kosztów automatycznych stabilizatorów. Ponadto Belgia zapowiedziała środki, które wprawdzie nie mają bezpośredniego wpływu na budżet, ale przyczynią się do wsparcia płynności przedsiębiorstw. Środki te dotyczą zarówno federalnych, jak i regionalnych gwarancji kredytowych dla przedsiębiorstw i osób samozatrudnionych; wartość tych środków oszacowano w programie stabilności na 2020 r. na 11,8 % PKB. Wprowadzono również odroczenia płatności, zwłaszcza podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych oraz składek na ubezpieczenie społeczne, ale w programie stabilności na 2020 r. nie przedstawiono tych środków w ujęciu liczbowym. Ogólnie rzecz biorąc, działania podjęte przez Belgię są zgodne z wytycznymi określonymi w komunikacie Komisji z dnia 13 marca 2020 r. Pełne wdrożenie środków nadzwyczajnych i wspierających środków fiskalnych, a następnie przeorientowanie polityk fiskalnych na osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie, kiedy pozwolą na to warunki ekonomiczne, przyczyni się do ochrony stabilności fiskalnej w średnim terminie.
- (15) Według prognozy Komisji z wiosny 2020 r. przy założeniu niezmiennego kursu polityki saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych Belgii w 2020 r. wyniesie -8,9 % PKB, a w 2021 r. osiągnie -4,2 % PKB. Prognozuje się, że wskaźnik zadłużenia sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2020 r. osiągnie poziom 113,8 % PKB.

- (16) W dniu 20 maja 2020 r. Komisja opublikowała sprawozdanie sporządzone zgodnie z art. 126 ust. 3 Traktatu w związku z nieprzestrzeganiem przez Belgię reguły dotyczącej zadłużenia w 2019 r. oraz planowanym przekroczeniem w 2020 r. progu deficytu wynoszącego 3 % PKB. Ogólnie rzecz biorąc, analiza Komisji wskazuje, że kryteria deficytu i długu określone w Traktacie i rozporządzeniu (WE) nr 1467/97 nie zostały spełnione.
- (17) W reakcji na pandemię COVID-19 władze belgijskie przyjęły kompleksowy pakiet środków mających na celu łagodzenie społecznych i gospodarczych skutków gwałtownego pogorszenia koniunktury gospodarczej. Uruchomiono program gwarancji o wartości 50 mld EUR dla nowych kredytów krótkoterminowych udzielanych rentownym przedsiębiorstwom. Na szczeblu regionalnym i wspólnotowym wprowadzono również gwarancje dla pomostowych i standardowych kredytów dla firm, zaoferowano pomoc w formie bezpośrednich pożyczek na utrzymanie płynności finansowej przedsiębiorstw oraz środki w celu udzielenia wsparcia finansowego przedsiębiorstwom najbardziej dotkniętym kryzysem związanym z COVID-19. Spłata istniejących kredytów hipotecznych i kredytów dla przedsiębiorstw może zostać wydłużona. Przedsiębiorstwa, które bardzo ucierpiały w wyniku kryzysu, mogą również skorzystać z tymczasowego moratorium na prowadzenie postępowań upadłościowych. W celu zapewnienia ciągłości działania wprowadzono specjalne zachęty dla pracowników do dalszej pracy lub powrotu do niej. W niektórych przypadkach płatności składek na ubezpieczenia społeczne oraz podatków, takich jak podatek od wartości dodanej, podatek dochodowy od osób prawnych i od osób fizycznych, mogą zostać odroczone lub też płatnicy mogą zostać z nich zwolnieni. Rząd federalny wprowadził system zasiłków dla tymczasowo bezrobotnych ze względu na działanie siły wyższej dostępny dla przedsiębiorstw dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19, przy czym wysokość zasiłków podniesiono. Osoby samozatrudnione, których działalność została przerwana przez co najmniej siedem kolejnych dni, mogą uzyskać miesięczny dochód zastępczy. Degresywność zasiłków dla bezrobotnych została tymczasowo wstrzymana. Rząd federalny przygotowuje także dodatkowy zestaw środków zapobiegania niewypłacalności przedsiębiorstw, takich jak zwolnienie z podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych za rok podatkowy 2020.

- (18) Belgijski system ochrony zdrowia funkcjonuje dobrze, jeśli chodzi o zapewnianie opieki doraźnej w szpitalach. W związku z pandemią COVID-19 zwrócono jednak uwagę na szereg niedociągnięć w odporności systemu ochrony zdrowia w obliczu poważnego kryzysu w dziedzinie zdrowia publicznego. Oznacza to, że w Belgii istnieje strukturalny niedobór personelu medycznego, któremu należy zaradzić. W najbliższej przyszłości najważniejsze nadal będzie zapewnienie wystarczającej ilości kluczowych produktów medycznych, w tym środków ochrony indywidualnej dla personelu medycznego i pracowników innych zawodów szczególnie narażonych na zakażenie. Dla skutecznego zarządzania kryzysem w dziedzinie zdrowia publicznego, takim jak pandemia COVID-19, w perspektywie krótko- i średnioterminowej zasadnicze znaczenie nadal będzie miała publiczna strategia opieki zdrowotnej w pełni skoordynowana z polityką prewencji i polityką opieki długoterminowej. Ważnym elementem w tym kontekście jest sprawne wdrożenie porozumienia konferencji międzyministerialnej w sprawie publicznej opieki zdrowotnej w celu tymczasowego zapewnienia placówkom opieki długoterminowej (kompetencja wspólnot) personelu szpitalnego i infrastruktury (kompetencja władz federalnych) podczas kryzysu związanego z COVID-19.

- (19) Po rekordowo wysokim poziomie zatrudnienia w 2019 r. i na początku 2020 r., z powodu kryzysu związanego z COVID-19 nastąpiło w Belgii gwałtowne zahamowanie wzrostu zatrudnienia. Działające w Belgii publiczne systemy wsparcia dochodów, takie jak system zasiłków dla tymczasowo bezrobotnych dostępny dla pracowników i pomostowe uprawnienia dla osób samozatrudnionych, zapewniają częściową rekompensatę utraty dochodów spowodowanej ograniczonym czasem pracy. Tego typu rozwiązania w zakresie pracy w zmniejszonym wymiarze czasu pracy odgrywają zasadniczą rolę w ograniczaniu wpływu zmniejszenia produkcji na poziom zatrudnienia. Przewiduje się jednak, że w 2020 r. bezrobocie wzrośnie do 7 %, a w 2021 r. nieco spadnie do 6,6 %. Aby zapobiec sytuacji, w której wzrost bezrobocia nabrałby charakteru strukturalnego, konieczne będą dalsze wysiłki w celu zwiększenia skuteczności istniejących aktywnych polityk rynku pracy, która pozostaje niska, gdyż przy wysokim odsetku bezrobotnych korzystających z aktywnych instrumentów rynku pracy mało osób podejmuje pracę. Szczególną uwagę należy poświęcić całościowemu podejściu do osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, które mogą być w największym stopniu dotknięte negatywnymi skutkami społeczno-gospodarczymi kryzysu związanego z COVID-19. Do grup znajdujących się w trudnej sytuacji należą w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach, osoby wywodzące się ze środowisk migracyjnych oraz osoby z niepełnosprawnością. Oprócz tego klin podatkowy pozostaje średnio na wysokim poziomie w odniesieniu do wszystkich poziomów płac, z wyjątkiem osób o bardzo niskich dochodach (50 % średniego wynagrodzenia). Jest to istotny czynnik kształtujący stosunkowo wysokie koszty pracy, które mogą negatywnie wpływać na popyt na pracę, w szczególności w przypadku miejsc pracy charakteryzujących się niską wydajnością.

- (20) Należy wspierać mobilność pracowników w sektorach, w których występują znaczne niedobory, np. w służbie zdrowia, sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) oraz zawodach technicznych i wymagających wysokich kwalifikacji. Jednocześnie wystąpi duże zapotrzebowanie w odniesieniu do zmiany i podnoszenia kwalifikacji, które będzie wymagać zwiększenia udziału dorosłych w kształceniu i szkoleniu, w tym przez stosowanie okresów skróconego czasu pracy. Istnieją obawy, że funkcjonujące obecnie systemy zachęt do szkoleń nie docierają do osób, które skorzystałyby na nich najbardziej, takich jak pracownicy o niskich kwalifikacjach, osoby starsze i osoby wywodzące się ze środowisk migracyjnych. Jedną z głównych przeszkód w uzyskaniu zatrudnienia jest słaba znajomość języków obcych, zwłaszcza na dwujęzycznym rynku pracy w Brukseli. Na szczeblu wspólnotowym podejmuje się działania na rzecz zwiększenia liczby studentów w dziedzinach, takich jak nauki przyrodnicze, technika, inżynieria i matematyka, ale nadal brakuje całłościowych strategii, które pozwolą na zaspokojenie popytu rynku na pracę w przyszłości. Ogólny poziom umiejętności cyfrowych jest dobry, ale utrzymuje się na niezmiennym poziomie. Wśród młodych ludzi, w szczególności tych mających niskie wykształcenie, poziom umiejętności cyfrowych jest niższy niż średnia unijna i w ciągu ostatnich lat pogarszał się. Dostępność odpowiedniego sprzętu i połączenia z internetem dla wszystkich uczniów oraz niezbędne programy szkoleń dla nauczycieli i programy mentoringu mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia dostępu do kształcenia na odległość. Jest to również konieczne, aby uniknąć pogłębienia się istniejących nierówności w systemie edukacji z powodu kryzysu związanego z COVID-19.
- (21) Belgia uruchomiła wiele programów mających na celu wsparcie płynności przedsiębiorstw, w tym system gwarancji państwa dla kredytów i kilka programów regionalnych zgłoszonych w ramach tymczasowych ram w zakresie pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej pandemii COVID-19. Sprawne i skuteczne wprowadzenie w życie takich programów, również przez pośredników, ma zasadnicze znaczenie dla umożliwienia przedsiębiorstwom, zwłaszcza małym i średnim oraz osobom samozatrudnionym, skorzystania z tych programów, tak aby objąć ich ochroną i aby ułatwić szybszą odbudowę gospodarki. Przy opracowywaniu i wdrażaniu tych środków należy wziąć pod uwagę odporność sektora bankowego, w tym pośredników.

- (22) Pomimo działań rządu przedsiębiorstwa ponoszą koszty obciążenia administracyjnego w wysokości około 7 mld EUR rocznie (1,6 % PKB), z czego większość wynika z konieczności przestrzegania przepisów podatkowych i prawa pracy. System podatkowy jest bardzo złożony ze względu na różne wydatki podatkowe. Zarządzanie wynagrodzeniami jest dla przedsiębiorstw skomplikowane, zwłaszcza tych, które muszą operować w różnych systemach regionalnych. Przedsiębiorstwa doświadczają coraz więcej opóźnień w płatnościach ze strony organów publicznych, co przyczynia się do niepowodzenia w działalności gospodarczej i pogorszenia klimatu biznesowego. Istnieją duże opóźnienia w odniesieniu do pozwoleń na budowę, przeprowadzania połączeń elektrycznych i podłączania do sieci dystrybucji wody. Procedura przeniesienia własności należy do najbardziej czasochłonnych i najdroższych w Unii. Istnieją poważne rozbieżności regionalne w wymogach dotyczących wejścia na rynek dla oferentów usług rzemieślniczych i budowlanych. Skumulowany skutek wysokiego poziomu uregulowania, wysokich kosztów wynagrodzeń i sztywności na rynku pracy niekorzystnie rzutuje na wyniki osiągnięte przez sektor detaliczny. Zasady dotyczące godzin otwarcia sklepów, promocji sprzedaży, rabatów i kanałów dystrybucji w odniesieniu do leków dostępnych bez recepty negatywnie wpływają na warunki działania detalistów. Rozwój sieci 5G może zostać spowolniony między innymi z powodu rygorystycznych zdrowotnych i środowiskowych norm ochrony przed promieniowaniem (zwłaszcza w Brukseli), niejednakowych w poszczególnych regionach, przez wysokie podatki od anten w Brukseli oraz długie terminy wydawania zezwoleń na rozmieszczenie anten. W obszarze niewypłacalności nie istnieje specjalna uproszczona procedura pozasądowa dla małych i średnich przedsiębiorstw, a postępowanie upadłościowe mogą wszcząć wyłącznie dłużnicy. Niewystarczająca cyfryzacja i brak zasobów – pomimo stopniowej poprawy – pozostają wyzwaniem dla systemu wymiaru sprawiedliwości. Długotrwałe procedury w sądach administracyjnych są przyczyną znacznych opóźnień w udzielaniu zamówień publicznych i pozwoleń na budowę. Kluczowe organy odpowiedzialne za egzekwowanie prawa w ramach nadzoru rynku, konkurencji i transportu kolejowego nie zatrudniają wystarczającej liczby pracowników, aby móc w pełni wykonywać swoje zadania.

- (23) W celu sprzyjania odbudowie gospodarki ważne będzie przyspieszenie realizacji gotowych projektów w zakresie inwestycji publicznych oraz promowanie inwestycji prywatnych, w tym w drodze odpowiednich reform, które zarazem wsparłyby transformację przemysłową. Zgodnie z krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030 Belgia potrzebuje znacznych inwestycji w zrównoważony transport, w szczególności w celu rozwiązania problemu zatorów komunikacyjnych i w celu zwiększenia elektromobilności. Przed kryzysem związanym z COVID-19 belgijskie regiony zapowiedziały realizację dużych wieloletnich planów w zakresie infrastruktury transportowej. Prowadzone są znaczne inwestycje w podmiejską kolej wokół Brukseli, sygnalizację, połączenia kolejowe z portami i transgraniczne połączenia kolejowe. Ponadto silnie inwestuje się obecnie w infrastrukturę metra, tramwajów i autobusów w Brukseli. W krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu wskazano również, że istnieje potrzeba znacznych inwestycji w odnawialne i elastyczne wytwarzanie energii elektrycznej, połączenia międzysystemowe, inteligentne sieci, magazynowanie energii i efektywność energetyczną, aby osiągnąć europejskie cele w zakresie energii i klimatu, dotrzymać zobowiązań prawnych Belgii do całkowitego wycofania energii jądrowej do 2025 r. i do odnowienia 80% budynków, które powstały przed wprowadzeniem norm energetycznych. W przeciwieństwie do stosunkowo wysokiego poziomu prywatnej działalności badawczo-rozwojowej intensywność publicznych działań w tym zakresie pozostaje nieco poniżej poziomu większości państw członkowskich o podobnym poziomie rozwoju gospodarczego. Istnieje ryzyko, że w Belgii nastąpią opóźnienia w rozwoju sieci 5G, ponieważ Belgia nie planuje przydzielania pionierskich pasm dla sieci 5G w terminach przewidzianych w przepisach Unii. W marcu 2020 r. władze belgijskie rozpoczęły konsultacje publiczne w sprawie tymczasowych pozwoleń krajowych na wykorzystanie 200 MHz dostępnego widma w paśmie 3,6–3,8 GHz jako tymczasowego rozwiązania. Programowanie przewidzianego we wniosku Komisji Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji na lata 2021–2027 mogłoby pomóc Belgii sprostać niektórym wyzwaniom związanym z przejściem na gospodarkę neutralną dla klimatu, w szczególności na terytoriach objętych załącznikiem D do sprawozdania krajowego 2020. Pozwoliłoby to Belgii optymalnie wykorzystać ten fundusz.

- (24) Podczas gdy zalecenia zawarte w niniejszym zaleceniu (zwane dalej „zaleceniami z 2020 r.”) koncentrują się na łagodzeniu społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19 i ułatwianiu odbudowy gospodarki, zalecenia z 2019 r. obejmowały również reformy, które są niezbędne do podjęcia średnio- i długoterminowych wyzwań strukturalnych. Zalecenia z 2019 r. pozostają aktualne i będą nadal monitorowane w ramach kolejnego europejskiego semestru w przyszłym roku. Obejmuje to zalecenia z 2019 r. dotyczące polityk gospodarczych związanych z inwestycjami. Wszystkie zalecenia z 2019 r. powinny być uwzględniane przy strategicznym programowaniu finansowania w ramach polityki spójności w okresie po 2020 r., w tym na potrzeby środków łagodzących i strategii wyjścia wdrażanych w odpowiedzi na obecny kryzys.
- (25) Europejski semestr zapewnia ramy stałej koordynacji polityki gospodarczej i zatrudnienia w Unii, co może przyczynić się do osiągnięcia gospodarki zrównoważonej. W swoich krajowych programach reform na 2020 r. państwa członkowskie podsumowały postępy w realizacji określonych przez Organizację Narodów Zjednoczonych celów zrównoważonego rozwoju. Poprzez zapewnienie pełnej realizacji zaleceń z 2020 r. Belgia przyczyni się do postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz do wspólnych wysiłków na rzecz zapewnienia konkurencyjnej zrównoważoności w Unii.
- (26) Zasadnicze znaczenie dla szybkiego zniwelowania skutków gospodarczych pandemii COVID-19 ma ścisła koordynacja między gospodarkami w unii gospodarczej i walutowej. Jako państwo członkowskie, którego walutą jest euro, Belgia powinna – uwzględniając wskazówki polityczne Eurogrupy – zapewnić, aby jej polityka była spójna z zaleceniami dla strefy euro na 2020 r. i skoordynowana z polityką innych państw członkowskich, których walutą jest euro.

- (27) W ramach europejskiego semestru 2020 Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Belgii, a następnie opublikowała ją w sprawozdaniu krajowym 2020. Komisja oceniła również program stabilności na 2020 r. i krajowy program reform na 2020 r. oraz działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Belgii w poprzednich latach. Komisja wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki fiskalnej i społeczno-gospodarczej w Belgii, ale także ich zgodność z unijnymi przepisami i wytycznymi, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii przez wnoszenie opracowanego na szczeblu unijnym wkładu w przyszłe decyzje krajowe.
- (28) W świetle niniejszej oceny Rada przeanalizowała program stabilności na 2020 r., a jej opinia⁸ znajduje odzwierciedlenie w szczególności w zaleceniu 1 poniżej,

NINIEJSZYM ZALECA Belgii w latach 2020 i 2021:

1. Podjęcie wszelkich działań, zgodnie z ogólną klauzulą korekcyjną w ramach paktu stabilności i wzrostu, niezbędnych do skutecznego zaradzenia pandemii COVID-19 i do wspomoczenia gospodarki, a następnie wsparcia jej odbudowy. Gdy pozwolą na to warunki ekonomiczne – prowadzenie polityk fiskalnych mających na celu osiągnięcie ostrożnej sytuacji fiskalnej w średnim terminie i zapewnienie długookresowej zdolności do obsługi długu, przy jednoczesnym zwiększeniu inwestycji. Zwiększenie ogólnej odporności systemu ochrony zdrowia i zapewnienie dostaw kluczowych produktów medycznych.
2. Łagodzenie wpływu kryzysu związanego z COVID-19 na zatrudnienie i sytuację społeczną, w szczególności przez wspieranie wykorzystywania skutecznych aktywnych instrumentów rynku pracy oraz wspieranie rozwoju umiejętności.

⁸ Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.

3. Zapewnienie skutecznego wdrożenia środków mających na celu zapewnienie płynności małym i średnim przedsiębiorstwom i osobom samozatrudnionym oraz poprawę otoczenia biznesu. Przyspieszenie realizacji gotowych projektów w zakresie inwestycji publicznych i promowanie inwestycji prywatnych, aby wspierać odbudowę gospodarki. Ukierunkowanie inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, w szczególności na infrastrukturę dla zrównoważonego transportu, czyste i wydajne wytwarzanie i wykorzystanie energii, gospodarkę o obiegu zamkniętym, infrastrukturę cyfrową, taką jak sieć 5G i sieci gigabitowe, oraz badania naukowe i innowacje.

Sporządzono w Brukseli

W imieniu Rady

Przewodniczący